

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในเขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับในการมีส่วนร่วมดำเนินงานตามบทบาทในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในเขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นในการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในเขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาในการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในเขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในเขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 429 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในเขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 210 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม มี 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา การประกอบอาชีพ สถานภาพของตำแหน่ง และระยะเวลาที่เป็นกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในเขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของลิเคิร์ต 5 อันดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับเห็นปัญหา และแนวทางแก้ปัญหาในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนในเขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS/PC (Statistical Package for the Social Science Personal Computer) ทำการวิเคราะห์ค่าสถิติต่างๆ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (frequency) ด้วยค่าร้อยละ (percentage)
2. ข้อมูลที่เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนในเขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย (mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)
3. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีอายุและวุฒิการศึกษาต่างกัน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการเปรียบเทียบค่า t

สรุปผลการวิจัย

1. ผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง มีอายุ 50 – 59 ปีมากที่สุด มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไปมากที่สุด
2. ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการมีส่วนร่วมในการจัดศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในเขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 12 ด้าน ดังนี้
 - 2.1 การกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาสถานศึกษา
 - 2.2 การให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา
 - 2.3 การให้ความเห็นชอบในการจัดทำสาระหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น
 - 2.4 การกำกับและติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา
 - 2.5 ส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง มีคุณภาพ และได้มาตรฐาน
 - 2.6 การพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาสและเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ให้ได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพ
 - 2.7 การเสนอแนวทางและการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคลและด้านบริหารงานทั่วไปของสถานศึกษา
 - 2.8 การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้าง พัฒนาการของนักเรียนทุกด้านรวมทั้งสืบสานจารีตประเพณีศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ
 - 2.9 การเสริมสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชนและมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น
 - 2.10 การให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา ก่อนเสนอต่อสาธารณชน
 - 2.11 การแต่งตั้งที่ปรึกษาและหรือคณะกรรมการเพื่อการดำเนินงานตามระเบียบนี้ตามที่เห็นสมควร
 - 2.12 การปฏิบัติการอื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัด

และเห็นว่ามีส่วนร่วมในระดับปานกลางในด้านการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาสถานศึกษาในข้อ 6. ร่วมจัดระบบโครงสร้างและแผนภูมิการบริหารจัดการศึกษา, ข้อ 7. ร่วมกำหนดแผนพัฒนาการศึกษาด้านวิชาการ และข้อ 8. ร่วมกำหนดแผนพัฒนาการศึกษาด้านงบประมาณ และในด้านการพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาสและเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ให้ได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพ ในข้อ 33. มีส่วนร่วมช่วยเหลือ สนับสนุน ส่งเสริมการทำงานร่วมกับองค์กรพิทักษ์สิทธิเด็ก

3. ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีเพศต่างกัน และที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน ผลเป็นดังนี้

3.1 ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีเพศต่างกัน พบว่าในภาพรวมมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกันมีเพียง 2 ด้าน คือ ด้านการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาสถานศึกษาและ ด้านการให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา โดยที่เพศหญิงเห็นว่ามีส่วนร่วมมากกว่าเพศชาย ส่วนอีก 10 ด้าน คือ การให้ความเห็นชอบในการจัดทำสาระหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น, ด้านการกำกับและติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา, ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง มีคุณภาพ และได้มาตรฐาน, ด้านการพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาสและเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ให้ได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพ, ด้านการเสนอแนวทางและการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคลและด้านบริหารงานทั่วไปของสถานศึกษา, ด้านการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้าง พัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณีศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ, ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชนและมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น, ด้านการให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษาก่อนเสนอต่อสาธารณชน, ด้านการแต่งตั้งที่ปรึกษาและหรือคณะกรรมการเพื่อการดำเนินงานตามระเบียบนี้ตามที่เห็นสมควร, และด้านการปฏิบัติการอื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัด โดยที่ทั้งเพศชายและเพศหญิงเห็นว่ามีส่วนร่วมในระดับมากเหมือนกัน

3.1.1 ด้านการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาสถานศึกษา พบว่าการมีส่วนร่วมทั้ง 10 ข้อ คณะกรรมการเพศชายและเพศหญิงมีคิดเห็นในการมีส่วนร่วมแตกต่างกันในเรื่องร่วมประชุมวางแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา, ร่วมกำหนดบทบาท หน้าที่และแนวทางปฏิบัติของบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา, ร่วมกำหนดแนวปฏิบัติและ

ข้อบังคับของสถานศึกษา และร่วมกำหนดแผนพัฒนาการศึกษาด้านวิชาการ โดยที่เทศหึงเห็นว่ามีส่วนร่วมมากกว่าเทศชาย

3.1.2 ด้านการให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา พบว่าการมีส่วนร่วมทั้ง 5 ข้อ คณะกรรมการเทศชายและเทศหึงมีความคิดเห็นในการมีส่วนร่วมแตกต่างกันในเรื่องศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา, ให้ข้อมูลเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา และพิจารณาถึงความเป็นไปได้ และความเหมาะสมเกี่ยวกับวิธีการหรือยุทธศาสตร์การดำเนินงานของกิจกรรม/โครงการ ที่ระบุไว้ในแผนปฏิบัติการ โดยที่เทศหึงเห็นว่ามีส่วนร่วมมากกว่าเทศชาย

3.1.3 ด้านการให้ความเห็นชอบในการจัดทำสาระหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น พบว่าการมีส่วนร่วมทั้ง 5 ข้อ คณะกรรมการเทศชายและเทศหึงมีความคิดเห็นในการมีส่วนร่วมแตกต่างกันในเรื่องการศึกษาหลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้างของหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและเรื่องพิจารณาความสอดคล้องของสาระการเรียนรู้กับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยที่เทศหึงเห็นว่ามีส่วนร่วมมากกว่าเทศชาย

3.1.4 ด้านการกำกับและติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา พบว่าการมีส่วนร่วมทั้ง 4 ข้อ คณะกรรมการเทศชายและเทศหึงมีความคิดเห็นในการมีส่วนร่วมแตกต่างกันในเรื่องให้ข้อมูลย้อนกลับแก่สถานศึกษาเพื่อแก้ไขและปรับปรุงการปฏิบัติงาน โดยที่เทศหึงเห็นว่ามีส่วนร่วมมากกว่าเทศชาย

3.1.5 ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง มีคุณภาพ และได้มาตรฐาน พบว่าการมีส่วนร่วมทั้ง 4 ข้อ คณะกรรมการเทศชายและเทศหึงมีความคิดเห็นในการมีส่วนร่วมแตกต่างกันในเรื่องส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดทำข้อมูลสารสนเทศของผู้เรียน โดยที่เทศหึงเห็นว่ามีส่วนร่วมมากกว่าเทศชาย

3.1.6 ด้านการพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาสและเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ให้ได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพทั้ง 5 ข้อ คณะกรรมการเทศชายและเทศหึงมีความคิดเห็นในการมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน โดยเห็นว่ามีส่วนร่วมในระดับมากเหมือนกันและมีจำนวนร่วมในระดับปานกลางเหมือนกัน

3.1.7 ด้านการเสนอแนวทางและการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคลและด้านบริหารงานทั่วไปของสถานศึกษาทั้ง 7 ข้อ คณะกรรมการเทศชายและเทศหึงมีความคิดเห็นในการมีส่วนร่วมแตกต่างกันในเรื่องมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานวิชาการของสถานศึกษา โดยที่เทศหึงเห็นว่ามีส่วนร่วมมากกว่าเทศชาย

3.1.8 ด้านการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้าง พัฒนาการของนักเรียนทุกด้านรวมทั้งสืบสานจารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ ทั้ง 4 ข้อ คณะกรรมการเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นในการมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน โดยเห็นว่ามีส่วนร่วมในระดับมากเหมือนกัน

3.1.9 ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยากรของชุมชนและมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น ทั้ง 3 ข้อ คณะกรรมการเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นในการมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน โดยเห็นว่ามีส่วนร่วมในระดับมากเหมือนกัน

3.1.10 ด้านการให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษาก่อนเสนอต่อสาธารณชน ทั้ง 3 ข้อ คณะกรรมการเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นในการมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน โดยเห็นว่ามีส่วนร่วมในระดับมากเหมือนกัน

3.1.11 ด้านการแต่งตั้งที่ปรึกษาและหรือคณะอนุกรรมการเพื่อการดำเนินงานตามระเบียบนี้ตามที่เห็นสมควรทั้ง 2 ข้อ คณะกรรมการเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นในการมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน โดยเห็นว่ามีส่วนร่วมในระดับมากเหมือนกัน

3.1.12 ด้านการปฏิบัติตามที่ที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัด ทั้ง 3 ข้อ คณะกรรมการเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นในการมีส่วนร่วมแตกต่างกันในเรื่องปฏิบัติตามภารกิจที่ได้ มอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษา โดยที่เพศหญิงเห็นว่ามีส่วนร่วมมากกว่าเพศชาย

3.2 ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน พบว่ามีส่วนร่วมแตกต่างกันใน 10 ด้าน คือ ด้านการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาสถานศึกษา, ด้านการให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา, ด้านการให้ความเห็นชอบในการจัดทำสาระหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น, ด้านการกำกับและติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา, ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง มีคุณภาพ และได้มาตรฐาน, ด้านการพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาสและเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ให้ได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพ, ด้านการเสนอแนวทางและการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคลและด้านบริหารงานทั่วไปของสถานศึกษา, ด้านการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้าง พัฒนาการของนักเรียนทุกด้านรวมทั้งสืบสานจารีตประเพณีศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ, ด้านการให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษาก่อนเสนอต่อ

สาธารณชน และด้านการปฏิบัติการอื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัด โดยที่คณะกรรมการที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไปเห็นว่ามีส่วนร่วมมากกว่า คณะกรรมการที่มีวุฒิกการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ส่วนอีก 2 ด้าน คือ ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชนและมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น และด้านการแต่งตั้งที่ปรึกษาและหรือคณะกรรมการเพื่อการดำเนินงานตามระเบียบนี้ตามที่เห็นสมควร โดยที่คณะกรรมการที่มีวุฒิกการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีและปริญญาตรีขึ้นไปมีความคิดเห็นในการมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน คือเห็นว่ามีส่วนร่วมในระดับมากเหมือนกัน และในแต่ละด้านยังพบความแตกต่างในการมีส่วนร่วมในแต่ละข้อย่อยซึ่งผลเป็นดังนี้

3.2.1 ด้านการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาสถานศึกษา พบว่าการมีส่วนร่วมทั้ง 10 ข้อ คณะกรรมการที่มีวุฒิกการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีและปริญญาตรีขึ้นไปมีความคิดเห็นในการมีส่วนร่วมแตกต่างกันในเรื่องเสนอแนวทางให้รวบรวมและจัดทำข้อมูลเพื่อใช้ในการวางแผนจัดการศึกษาของสถานศึกษา, กำหนดเป้าหมายและทิศทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา, ร่วมประชุมวางแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา, ร่วมกำหนดบทบาทหน้าที่และแนวทางปฏิบัติของบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา, ร่วมกำหนดแนวปฏิบัติและข้อบังคับของสถานศึกษา, ร่วมจัดระบบ โครงสร้างและแผนภูมิการบริหารจัดการศึกษา, ร่วมกำหนดแผนพัฒนาการศึกษาด้านวิชาการ และร่วมกำหนดแผนพัฒนาการศึกษาด้านงบประมาณ โดยที่คณะกรรมการที่จบปริญญาตรีขึ้นไปเห็นว่ามีส่วนร่วมมากกว่าคณะกรรมการที่มีวุฒิกการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี

3.2.2 ด้านการให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา พบว่าการมีส่วนร่วมทั้ง 5 ข้อ คณะกรรมการที่มีวุฒิกการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีและปริญญาตรีขึ้นไปมีความคิดเห็นในการมีส่วนร่วมแตกต่างกันในเรื่องการศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา, การให้ข้อมูลเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา, การพิจารณาความสอดคล้องของแผนปฏิบัติการประจำปีกับแผนพัฒนาของสถานศึกษา และการพิจารณาถึงความเป็นไปได้ และความเหมาะสมเกี่ยวกับวิธีการหรือยุทธศาสตร์การดำเนินงานของกิจกรรม/โครงการ ที่ระบุไว้ในแผนปฏิบัติการ โดยที่คณะกรรมการที่มีวุฒิกการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไปเห็นว่ามีส่วนร่วมมากกว่าคณะกรรมการที่มีวุฒิกการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี

3.2.3 ด้านการให้ความเห็นชอบในการจัดทำสาระหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น พบว่าการมีส่วนร่วมทั้ง 5 ข้อ คณะกรรมการที่มีวุฒิกการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีและปริญญาตรีขึ้นไปมีความคิดเห็นในการมีส่วนร่วมแตกต่างกันในเรื่องศึกษาหลักการ

จุดมุ่งหมาย โครงสร้างของหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน, พิจารณาความสอดคล้องของสาระการเรียนรู้กับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน, พิจารณาความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของสาระการเรียนรู้กับความต้องการของท้องถิ่น, พิจารณาความสอดคล้องของสาระการเรียนรู้กับความต้องการของท้องถิ่น และให้ความเห็นชอบในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยที่คณะกรรมการที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไปเห็นว่ามีส่วนร่วมมากกว่าคณะกรรมการที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี

3.2.4 ด้านการกำกับและติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา พบว่าการมีส่วนร่วมทั้ง 4 ข้อ คณะกรรมการที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีและปริญญาตรีขึ้นไปมีความคิดเห็นในการมีส่วนร่วมแตกต่างกันในเรื่องเสนอวิธีการกำกับและติดตามการดำเนินงานร่วมกับสถานศึกษา, ดำเนินการกำกับและติดตามการดำเนินงานของสถานศึกษาตามแผนที่กำหนดไว้โดยใช้เครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย และให้ข้อมูลย้อนกลับแก่สถานศึกษาเพื่อแก้ไขและปรับปรุงการปฏิบัติงาน โดยที่คณะกรรมการที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไปเห็นว่ามีส่วนร่วมมากกว่าคณะกรรมการที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี

3.2.5 ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง มีคุณภาพ และได้มาตรฐานพบว่าการมีส่วนร่วมทั้ง 4 ข้อ คณะกรรมการที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีและปริญญาตรีขึ้นไปมีความคิดเห็นในการมีส่วนร่วมแตกต่างกันในเรื่องส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดทำข้อมูลสารสนเทศของผู้เรียน และประสานงานให้เด็กในพื้นที่บริการได้เข้าเรียนในสถานศึกษา ที่อยู่ใกล้เคียงหรือแนะนำให้ศึกษานอกระบบหรือตามอัธยาศัย โดยที่คณะกรรมการที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไปเห็นว่ามีส่วนร่วมมากกว่าคณะกรรมการที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี

3.2.6 ด้านการพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาสและเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ให้ได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพทั้ง 5 ข้อ คณะกรรมการที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีและปริญญาตรีขึ้นไปมีความคิดเห็นในการมีส่วนร่วมแตกต่างกันในเรื่องสนับสนุนให้เด็กพิการได้มีการเรียนร่วมกับเด็กปกติ, สอดส่องคุ้มครองดูแลเด็กที่ได้รับการทารุณ กดขี่ข่มเหง ล่วงละเมิดทางเพศใช้แรงงานเด็ก กักขัง ให้ได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เหมาะสม, สอดส่องดูแลเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม ให้ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง, ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพ และมีส่วนร่วมช่วยเหลือ สนับสนุน ส่งเสริมการทำงานร่วมกับองค์กรพิทักษ์สิทธิเด็ก โดยที่คณะกรรมการที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไปเห็นว่ามีส่วนร่วมมากกว่าคณะกรรมการที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี

3.2.7 ด้านการเสนอแนวทางและการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคลและด้านบริหารงานทั่วไปของสถานศึกษาทั้ง 7 ข้อ คณะกรรมการที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีและปริญญาตรีขึ้นไปมีความคิดเห็นในการมีส่วนร่วมแตกต่างกันในเรื่องการมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานวิชาการของสถานศึกษา, การมีส่วนร่วมในการจัดหา ผลิตสื่อเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน, มีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการบริหาร การใช้งบประมาณ การตรวจสอบติดตามและประเมินผลการใช้งบประมาณของสถานศึกษาโดย คำนึงถึงประสิทธิภาพ, เสนอแนวทางการใช้ ดูแลบำรุงรักษาอาคารสถานที่ วัสดุ ครุภัณฑ์ของ สถานศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุด, ส่งเสริมให้มีการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมของ สถานศึกษาให้ร่มรื่นสวยงาม และมีส่วนร่วมในการวางแผน ส่งเสริมการดำเนินงาน ดูแลสุขภาพ พละนาถัยของนักเรียน โดยที่คณะกรรมการที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไปเห็นว่ามีส่วนร่วม มากกว่าคณะกรรมการที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี

3.2.8 ด้านการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอกและ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้าง พัฒนาการของนักเรียนทุกด้านรวมทั้งสืบสานจารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ ทั้ง 4 ข้อ คณะกรรมการที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี และปริญญาตรีขึ้นไปมีความคิดเห็นในการมีส่วนร่วมแตกต่างกันในเรื่องการมีส่วนร่วมสนับสนุน ทรัพยากรในการพัฒนา บุคลากรของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยที่คณะกรรมการที่มีวุฒิ การศึกษาปริญญาตรีขึ้นไปเห็นว่ามีส่วนร่วมมากกว่าคณะกรรมการที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่า ปริญญาตรี

3.2.9 ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจน ประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชนและมี ส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น ทั้ง 3 ข้อ คณะกรรมการที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี และปริญญาตรีขึ้นไปมีความคิดเห็นในการมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน โดยเห็นว่ามีส่วนร่วมในระดับ มากเหมือนกัน

3.2.10 ด้านการให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของ สถานศึกษาก่อนเสนอต่อสาธารณชน ทั้ง 3 ข้อ คณะกรรมการที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี และปริญญาตรีขึ้นไปมีความคิดเห็นในการมีส่วนร่วมแตกต่างกันในเรื่องมีส่วนร่วมกับสถานศึกษา จัดทำรายงานผลการดำเนินงานประจำปี โดยที่คณะกรรมการที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไปเห็น ว่ามีส่วนร่วมมากกว่าคณะกรรมการที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี

3.2.11 ด้านการแต่งตั้งที่ปรึกษาและหรือคณะอนุกรรมการเพื่อการดำเนินงาน ตามระเบียบนี้ตามที่เห็นสมควรทั้ง 2 ข้อ คณะกรรมการที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีและ

ปริญญาตรีขึ้นไปมีความคิดเห็นในการมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน โดยเห็นว่ามีส่วนร่วมในระดับมากเหมือนกัน

3.2.12 ด้านการปฏิบัติการอื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัด ทั้ง 3 ข้อ คณะกรรมการที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีและปริญญาตรีขึ้นไปมีความคิดเห็นในการมีส่วนร่วมแตกต่างกันในเรื่องการให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง และพัฒนาการบริหารงานให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา และปฏิบัติงานตามภารกิจที่ได้ มอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษา โดยที่คณะกรรมการที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไปเห็นว่ามีส่วนร่วมมากกว่าคณะกรรมการที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี

4. ปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาเกี่ยวกับบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีต่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในเขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร

4.1 ปัญหาที่พบเกี่ยวกับบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีต่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในเขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร

กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานบางคนยังไม่เข้าใจบทบาทของตนเอง ทางโรงเรียนยังขาดความพร้อมเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ติดต่อสื่อสารกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานส่วนมากไม่มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมกับทางโรงเรียน โอกาสที่กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจะทำงานร่วมกับสถานศึกษามีน้อย และยังไม่ได้เข้ามามีบทบาทในการศึกษาอย่างจริงจัง กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานยังขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการทำงาน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานบางคนขาดความรู้ อายุมากมีปัญหาเรื่องสุขภาพและการเดินทาง กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไม่ค่อยเข้าร่วมประชุมตามที่ ทางสถานศึกษานัดหมาย งบประมาณมีน้อย ขาดแคลนทุนทรัพย์ ขาดความร่วมมืออันดีระหว่างคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับสถานศึกษาขาดความพร้อมในด้านอาคารสถานที่ ขาดที่ไว้เด็กนั่งพักผ่อน ที่นั่งอ่านหนังสือ

4.2 แนวทางแก้ปัญหาเกี่ยวกับบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีต่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในเขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร

ควรเลือกคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีความเหมาะสมมีความรู้ความสามารถ มีความพร้อม ความเสียสละ เพื่อให้การทำงานในฐานะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ควรเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีความรู้ความสามารถเข้ามาเป็นกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่ควรเลือกกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อหวังทรัพย์สินหรือเพราะเกรงกลัวอิทธิพลเขาอาจเข้ามาเพื่อเอาตำแหน่งไปแค่ระดับบารมีหรือผลประโยชน์แอบแฝง ควรทำสำเนาคู่มือคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนสังกัด

กรุงเทพมหานครแจกคณะกรรมการทั้ง 15 คน ทุกโรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้มากกว่านี้ ควรจัดสถานที่และสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสมกับจำนวนนักเรียนในสถานศึกษา

อภิปรายผล

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ปรากฏว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุอยู่ระหว่าง 50-59 ปี การศึกษาสูงสุด วุฒิปริญญาตรีขึ้นไป เป็นที่น่าสังเกตว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรศาสนา ผู้แทนกรุงเทพมหานคร และผู้ทรงคุณวุฒิ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย บุคคลเหล่านี้ อยู่ในตำแหน่งที่ชุมชนให้ความเชื่อถือและได้รับคัดเลือกให้เป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. ความคิดเห็นในเรื่องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีต่อโรงเรียนในเขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน เป็นเพราะคณะกรรมการสถานศึกษามีความตระหนักในหน้าที่และบทบาทของตนตามคู่มือคณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งจัดทำโดยสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร และระเบียบ กรุงเทพมหานครว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2547 ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของประจวบ สือประสาร (อ้างถึงใน วรรณง สุขนันทพส, 2546, หน้า 42) ที่พบว่าคณะกรรมการโรงเรียนมีส่วนร่วมในเรื่องการวางแผนการจัดสรรทรัพยากร การกระตุ้นการทำงาน การประสานงานและการประเมินผล โดยคณะกรรมการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดสรรทรัพยากรและการประสานงานในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่ามีส่วนร่วมในระดับปานกลาง 4 ข้อ คือ ข้อ 6. ร่วมจัดระบบโครงสร้างและแผนภูมิการบริหารจัดการศึกษา, ข้อ 7. ร่วมกำหนดแผนพัฒนาการศึกษาด้านวิชาการ ข้อ 8. ร่วมกำหนดแผนพัฒนาการศึกษาด้านงบประมาณ และข้อ 33. มีส่วนร่วมช่วยเหลือสนับสนุน ส่งเสริมการทำงานร่วมกับองค์กรพิทักษ์สิทธิเด็ก เป็นเพราะว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเห็นว่าทั้ง 4 ข้อดังกล่าวเป็นหน้าที่ของโรงเรียนต้องดำเนินการเอง

3. ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีเพศต่างกันในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนในเขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร แตกต่างกันในด้านการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาสถานศึกษาและด้านการให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา โดยที่เพศหญิงเห็นว่ามีส่วนร่วมมากกว่า

เพศชาย เพราะว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพศหญิงจะให้ความสำคัญในการมีส่วนร่วมมากกว่าเพศชาย เนื่องจากมีความละเอียดรอบคอบมากกว่า ซึ่งขัดแย้งกับผลการวิจัยของ (อุดม เหลืองสด, 2545, หน้า 79) ที่พบว่าผู้ปกครองเด็กไม่ว่าจะเป็นเพศหญิง หรือเพศชายทุกคนให้ความสนใจใฝ่ ดุแล และมีส่วนร่วมกับโรงเรียนจนทำให้การศึกษาของเด็กไม่แตกต่างกัน ซึ่งในความเป็นจริงเพศหญิงจะมีความละเอียดอ่อนมากกว่าเพศชาย จึงเป็นไปได้ที่จะเป็นผู้กำหนดนโยบายและแผนพัฒนาสถานศึกษาและเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา มากกว่าเพศชาย

4. ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนในเขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร แตกต่างกันในด้านการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาสถานศึกษา, ด้านการให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา, ด้านการให้ความเห็นชอบในการจัดทำสาระหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น, ด้านการกำกับและติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา, ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง มีคุณภาพ และได้มาตรฐาน, ด้านการพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาสและเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ให้ได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพ, ด้านการเสนอแนะและการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคลและด้านบริหารงานทั่วไปของสถานศึกษา, ด้านการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณีศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ, ด้านการให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษาก่อนเสนอต่อสาธารณชน และด้านการปฏิบัติการอื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัด โดยที่คณะกรรมการที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไปเห็นว่ามีส่วนร่วมมากกว่า คณะกรรมการที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ (จิราพร ตั้งสุวรรณ, 2546, หน้า 98) ที่พบว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างกัน อภิปรายได้ว่า การศึกษาเป็นสิ่งที่แสดงถึงคุณภาพของคน กล่าวคือผู้ที่มีการศึกษาสูง โดยส่วนใหญ่ย่อมจะมีความคิดและมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลกว่าผู้ที่มีการศึกษาในระดับที่ต่ำกว่า เนื่องจากผู้ที่มีการศึกษาสูงได้ผ่านกระบวนการเรียนรู้ และมวลประสบการณ์มากกว่าผู้ที่มีการศึกษาที่ต่ำกว่า

ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติ

1. ควรสนับสนุนให้ผู้หญิงเข้ามามีส่วนร่วมในเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมากขึ้น
2. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานควรจัดทำข้อมูลสารสนเทศในด้านต่างๆ เช่น แหล่งทรัพยากร, แหล่งการเรียนรู้ในชุมชน, ภูมิปัญญาท้องถิ่น, สถานประกอบการในท้องถิ่น เป็นต้น
3. ควรมีการสรรหาคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในบทบาทของผู้ทรงคุณวุฒิ, คณะกรรมการที่ปรึกษา หรือคณะกรรมการเฉพาะกิจอื่นๆ
4. ควรจัดทำคู่มือให้กับคณะกรรมการทุกฝ่ายที่จัดตั้งขึ้น
5. เสนอแนะให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจัดตั้งทีมงานคอยสอดส่องดูแลความประพฤติของนักเรียน และให้ความคุ้มครองความปลอดภัยนอกโรงเรียน
6. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานควรจัดครุฑรับ – ส่งนักเรียนในราคาที่ถูกลง เพื่อเป็นสวัสดิการแก่นักเรียน

ข้อเสนอแนะเพื่อการทบทวน

1. ควรมีการศึกษาวិจัยในเรื่องนี้กับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานเขตอื่นๆ ของกรุงเทพมหานคร เพื่อจะได้มีการศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. ควรมีการศึกษาวิจัยในเรื่องนี้กับคณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐานทั่วประเทศโดยให้มีการศึกษาตัวแปรด้านสถานภาพด้านอื่นๆ ของคณะกรรมการสถานศึกษา ซึ่งได้แก่ เพศ, อายุ, วุฒิการศึกษา และอาชีพว่ามีผลต่อบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีต่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน หรือไม่อย่างไร
3. ควรศึกษาความเป็นไปได้ในการทำโรงเรียนให้เป็นศูนย์กลางของสังคมทั้งด้านการศึกษาและหน่วยบริการสังคม เช่น ห้องสมุดประชาชน โรงเรียนฝึกอาชีพ ศูนย์อนามัย หน่วยจัดงาน และหน่วยอาสาพัฒนาป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน เป็นต้น